

Pisma bralcev in odmevi

Lahovnik poziva Zagožna k odstopu

Minister dr. Matej Lahovnik v zadnjem času ne izpusti nobene priložnosti za nabiranje političnih točk. Ne zaustavi se niti, ko gre za javno kritiko svojega strankarskega šefa ali ministrskih kolegov. Zato bi bilo naivno pričakovati, da bi bil obziren do mene, ki zanj predstavljam samo kolateralno škodo in hvaležno politično tarčo.

Že pred objavo prirejene in ponarejene izjave je sredi stavke stopil pred kamere in dejal v besednjaku svinčenih let, da nadzorni svet Gorenja ne uživa njegovega zaupanja in da naj takoj odstopi (Delo, 18.9.2009). Dr. Lahovnik nikoli ni bil na seji nadzornega sveta Gorenja in ne ve, kaj se tam dogaja. Do te mere poznam stanje v nadzornih svetih, da lahko zatrdim, da je Gorenjev eden boljših. V njem so tako ekonomski strokovnjaki kot tudi ugledni predstavniki delavcev in seniorja Gorenja, kot sta ustanovitelj Ivan Atelšek in dolgoletni direktor Gorenjevega Holdinga na Dunaju Milan Podpečan. Diskusije na sejah so odprte in neposredne. Moram reči, da smo strogi nadzorniki, ki temeljito pretresamo poslovanje. Minister ni navedel razlogov, zakaj moramo oditi. Omenil je le, da nas je izvolila prejšnja vlada in da naj se tudi predstavniki delavcev odločijo, koga bodo izvolili na novo in da naj bodo to ljudje, ki uživajo ugled v Šaleški dolini.

Zalostno je, da minister ni vedel, ali se ni zavedal, da od trenutka, ko skupščina delničarjev izvoli nadzorni svet, lastniki tako po etičnem kodeksu nadzornih svetov kot po zakonu nimajo več pravice kakorkoli vplivati na člane nadzornega sveta. Ti so izrecno dolžni delati le v korist podjetja, ne pa njegovih lastnikov oz. solastnikov. In po svoji vesti. Končno pa minister Lahovnik niti ni predstavnik lastnikov; to bi lahko bil KAD kot četrtinski, t.j. manjšinski solastnik. Minister je torej izključno v funkciji oblasti, kar mu daje še manj legitimnosti za takšne zahteve. Kot politični šef enega od manjšinskih lastnikov se čuti poklicanega razsojati tudi o drugih internih stvareh podjetja. Tudi sam se strinjam s tem, da je treba doseči udeležbo delavcev pri dobičku, a ga je treba najprej ustvariti in kaj malega dati

tudi tistim tisočem malih delničarjev, ki so vložili prihranke v Gorenje v prepričanju, da bodo prejeli več, kot če bi denar vezali v banki.

Vendar se minister Lahovnik ni ustavil le pri (neargumentirani) zahtevi po našem takojšnjem odstopu. Hitro je izrabil prirejeno in ponarejeno mojo domnevno izjavo o cunjah in je prešel na osebno raven, na osebno diskreditacijo. Dejal je, da ga je sram zaradi moje izjave. Pri tem se mu je zareklo, da sem predstavnik Kada v nadzornem svetu, kar ne drži.

Novinarju, s katerim sem imel že več sitnosti v preteklosti, sem po telefonu dejal, da so v stavki, ki je bila nezakonita, zvečine sodelovale ženske, ki jih je na dvorišče pripeljala huda socialna stiska. Poleg nizkih plač, je bil to tudi čas nakupa šolskih potrebščin, zneski na plačilnih listah pa so bili marsikje nizki tudi zaradi kreditov, v katere silijo delavce trgovske hiše, in tudi zaradi samopomoči, ki jo delavci najemajo v Gorenju. Nikjer nisem govoril o cunjah.

Žalostno je, da so bili prirejeni citati nekritično povzeti v nekaterih slovenskih medijih, ne da bi me kdo vprašal za mnenje. Huda stiska delavcev je bila izrabljena za cenenno nabiranje političnih točk, čemur se ni izognil niti minister dr. Matej Lahovnik.

Pogovor z novinarjem je bil daljši in je vseboval precej pomembnejših tem, ki pa jih je novinar zamolčal. Nisem niti tako neumen niti tako pokvarjen, da bi kaj takšnega, kar je bilo objavljeno, mislil, kaj šele govoril.

Sedemnajst let sem preživel v Gorenju, kjer sem prehodil pot od pripravnika do podpredsednika koncerna. Mnogokrat sem bil med delavci v proizvodnji, živel pa sem tudi z njimi v stanovanjskem bloku. Natanko vem, kako težko nekateri živijo in kako huda stiska jih je privedla na dvorišče. Zato me takšna podtikanja globoko žalijo in žalostijo.

Tako kot nadzorni svet, tudi sam razumem stisko ljudi in z njimi solidariziram. Strinjam se tudi s tem, da so plače delavcev, zlasti v proizvodnji, prenizke. Vendar tudi razumem, da je stiska tudi posledica velike draginje. Položnice se stalno dražijo in predstavljajo fiksni stro-

šek, ki požre večji del plače, če je nizka. Minister naj se zato raje vpraša, kaj bo vlada storila za znižanje stanarin, cen vrtcev, šolskih potrebščin, parkirnin itd.

Prenizke plače pa so v Gorenju tudi posledica ukrepov, ki jih je uprava Gorenja konec lanskega leta sprejela za vsestransko znižanje stroškov. Ob 25-odstotnem padcu naročil so bili v začetku leta pred Gorenjem črni dnevi. Grozilo je trdo odpuščanje delavcev, kot so se ga poslužile konkurenčne družbe. Vendar je nadzorni svet zaupal upravi, da bo s t.i. mehkiimi ukrepi znižala stroške dela. Odpadlo je pogodbeno delo, začasno delo, nadure in razni drugi dodatki. Igrali smo na karto, da se bo Gorenje v nekaj mesecih izvleklo iz rdečih števil. Da ne bo potrebno odpuščanje in izplačilo odpravnin. Ko bo kriza pojenjala, pa ne bo potrebno ponovno zaposlovanje. Vsi ti »mehki« ukrepi, vključno z začasnim čakanjem na delo, pa so povzročili nižje prejemke delavcev. Zaradi togosti državnih predpisov se je zgodilo, da so tisti delavci, ki so bili na čakanju, prejeli višje plače od tistih, ki so delali. In to je bila tista kaplja, ki je šla preko kozarca. Vendar pa se zavedamo, da se je kozarec polnil tudi na druge načine. Njihov skupni imenovalac so prenizke plače v proizvodnji, ki jih je brezpogojno treba zvišati. Tu ni nobene rezerve več. So pa notranje rezerve še marsikje drugod, npr. pri organiziranosti, obsegu režijskega dela, pri številu šefov, pri raznih stroških.

Sta pa uprava in nadzorni svet v težavnem položaju. Če bi v celoti ugodili najbolj skrajnim zahtevam, bi Gorenje po sedmih mesecih ponovno zapadlo v izgubo. To bi se negativno odrazilo pri dobaviteljih in pri bankah, saj bi bila izgubljena boniteta. Uprava mora torej zagotoviti nadaljevanje pozitivnega trenda v poslovanju in zaščititi blagovno znamko Gorenje, ki jo lahko samo skozi nadaljnji razvoj. Upamo tudi, da bo z več medsebojnega dialoga, ko bodo zaposleni imeli pravočasne in točne informacije, mogoče zadovoljiti te nasprotujoče si interese.

Veseli smo lahko, da je Gorenje po sedmih mesecih izgube v avgu-

stu poslovalo pozitivno in da kaže dobro tudi do konca leta.

Nadzorni svet mora torej zaščititi interese vseh deležnikov, tudi lastnikov, zlasti še malih delničarjev, ki pričakujejo dividende. Gorenje je eden največjih in najbolj zahtevnih poslovnih sistemov v Sloveniji, zato se z njim ne gre igrati.

Upamo, da bo uprava našla takšen dogovor z zaposlenimi, ki bo zagotavljal, da bodo delavci prejeli pošteno plačilo za svoje delo in da bosta hkrati zagotovljena njegov dolgoročni obstoj in razvoj.

dr. JOŽE ZAGOŽEN

predsednik nadzornega sveta Gorenje